

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/139/2023
Identifikačné číslo spisu:	3515207971
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3515207971.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I.. N. G., narodeného XX. Q. XXXX, T. I. T. D., S. O. XXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Fraňom, Nové Mesto nad Váhom, Haškova 18, proti žalovanej Ekonomické stavby, s.r.o., Štitáre, Pohranická 391, IČO: 36 544 493, zastúpenej spoločnosťou JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Nitra, Štúrova č. 13, IČO: 47 249 650, o zaplatenie 5 819,49 eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe o zaplatenie 3 599,40 eur s príslušenstvom, vedenom pôvodne na Okresnom súde Nové mesto nad Váhom pod sp. zn. 5C/202/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 8. februára 2023 sp. zn. 5Co/74/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Nové mesto nad Váhom (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. marca 2022 č. k. 5C/202/2015-237 žalobu zamietol (výrok I), konanie o vzájomnej žalobe v časti o zaplatenie 1 992 eur s príslušenstvom zastavil (výrok II), uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 1 377 eur spolu s 5,05 %-ým ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 16. augusta 2015 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III), vo zvyšnej časti nárok žalovaného zamietol (výrok IV) a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 38,24 % (výrok V). Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 52, § 53 ods. 1 až 3, § 52a, § 631, § 633, § 634 a § 642 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Vecne dôvodil, že medzi sporovými stranami bola 27. augusta 2019 uzatvorená zmluva o budúcej zmluve, na základe ktorej mali strany do šiestich mesiacov uzatvoriť zmluvu o dielo, predmetom ktorej bude zhotovenie stavby rodinného domu podľa dispozícií a špecifikácií určených žalobcom za cenu v rozsahu cca 115 000 eur. Obsahom predmetnej zmluvy bolo tiež dojednanie, že si žalobca ako budúci objednávateľ objednal pred uzatvorením zmluvy o dielo prípravné práce spočívajúce v projektových a inžinierskych činnostiach. Žalovaná sa zaviazala pre žalobcu spracovať kompletnú

projektovú dokumentáciu a obstarat' stavebné povolenie na stavbu rodinného domu. Zmluvné strany sa dohodli, že žalobca na krytie prvých prípravných prác uhradí zálohu vo výške 5 643 eur. Žiadnu neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmluve o budúcej zmluve ani vo všeobecných obchodných a technických podmienkach súd prvej inštancie nezistil. Vyhotovená projektová dokumentácia predstavuje individuálny projekt zahrňujúci individuálne požiadavky žalobcu. Cena pôvodne určená vo výške cca 115 000 eur vychádzala zo štandardných služieb a dodávok a bola stanovená podľa pôdorysných dispozícií katalógovej rady domov FRANTIŠEK 5 a všeobecných obchodných a technických podmienok dodávok rodinných domov pre štandardné prevedenie. Nakoľko boli dohodnuté nadštandardné služby a dodávky, výsledná cena nehnuteľnosti podľa súpisu dohodnutých prác a dodávok predstavovala sumu 132 473 eur oproti pôvodne dohodnutej cene cca 115 000 eur. K navýšeniu ceny nehnuteľnosti o 17 473 eur došlo zohľadnením požiadaviek žalobcu (okná plast - prefarbený, strešný plášť, podlahové kúrenie, kondenzačný kotel, príprava TUV - akumulčný zásobník, balkón, atď.) Ďalšie zmeny sa týkali zmeny investora z osoby žalobcu na I. G.. Nedôvodná bola námietka žalobcu, že mu bez jeho zavinenia nebola včas predložená zmluva o dielo. Podpis tejto zmluvy bol viazaný na existenciu právoplatného stavebného povolenia; z dôvodu viacnásobného riešenia požiadaviek žalobcu bola na vydanie stavebného povolenia potrebná dlhšia doba a termín diela dlhší, pričom v zmysle všeobecných obchodných a technických podmienok žalobca s takýmto predĺžením lehoty súhlasil. Pokiaľ išlo o už vykonané prípravné práce (individuálnu projektovú dokumentáciu), žalovanej za to patria vynaložené náklady. Žalobca sa zaviazal, že ak zmluva o dielo nebude uzatvorená, uhradí žalovanej už vykonané prípravné práce podľa čl. 1.2 písm. a) až g) zmluvy, hotové výdavky, a to podľa aktuálneho sadzobníka pre navrhovanie ponukových cien projektových prác, ktorý je platný ku dňu dokončenia projektovej dokumentácie. Za vykonanú inžiniersku a projektovú činnosť bola žalobcovi po započítaní preddavku vo výške 5 643 eur vyúčtovaná suma 1 607,40 eur (pôvodne 3 559,40 eur, v časti týkajúcej sa odmeny príkazníka vo výške 1 992 eur bola vzatá vzájomná žaloba žalovanej späť). Vychádzajúc zo znaleckého posudku (keď sa znalec priklonil k cene 7 020 eur s DPH, po zohľadnení žalobcom poskytnutej zálohy 5 643 eur, nárok žalovanej predstavuje sumu 1 377 eur. Žalobu žalobcu ohľadne zaplatenia sumy 5 643 eur (titulom vrátenia zálohy) a sumy 176,49 eur, ktoré boli žalovanou účelne vynaložené za správne poplatky, zamietol. Neprihliadol na námietku žalobcu, že prípravné práce boli vykonané pre niekoho iného - I. G.T., na osobu ktorého bolo vydané stavebné povolenie. Všetky práce boli vykonávané na žiadosť žalobcu a v jeho prospech, aj vydanie stavebného povolenia na túto osobu bolo na žiadosť žalobcu. K námietke, že pri jednotlivých prípravných prácach nebola dohodnutá výška ich ceny, uviedol, že podstatnou obsahovou náležitosťou zmluvy o dielo nie je cena; tá sa platí, ak nie je dohodnuté inak, až po skončení diela a ak sa dielo vykonáva po častiach, alebo si vyžaduje značné náklady, je oprávnený požadovať zhotoviteľ primerané preddavky. Konečná suma realizovaných prác bola žalobcovi vyúčtovaná. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne pomerným úspechom žalovanej v rozsahu v rozsahu 38,24 %.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 8. februára 2023 sp. zn. 5Co/74/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch I, III a V podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že námietka žalobcu, že žalovaná pre neho nevyhotovila individuálnu projektovú dokumentáciu (ale mu predložila len katalógovou projektovou dokumentáciu), bola vyvrátená znaleckým posudkom, podľa ktorého posudzovaná projektová dokumentácia stavby obsahuje všetky údaje a prílohy, ktoré sú obsahom individuálneho projektu rodinného domu tak, ako je definovaný v kapitole v časti druhej, pričom táto dokumentácia bola spracovaná ako individuálny projekt rodinného domu. Znalecký posudok zároveň špecifikoval práce, ktoré boli vykonané v rámci projekčných činností zo strany žalovanej v prospech žalobcu. V rámci znaleckého dokazovania bola presne stanovená aj cena prác vykonaných žalovanou v prospech žalobcu, kedy znalec uzavrel, že celková cena za vykonanie všetkých vykonaných činností žalovaným pre žalobcu pri aplikácii sadzobníka Unika sa skladá z čiastkových cien za spracovanie štúdie, projektovej dokumentácie stavby „rodinný dom“ a inžinierskej činnosti pri zabezpečení inžinierskych prác v súvislosti s vydaním stavebného povolenia; celková cena tak bude v intervale minimálne od 5 378 eur do

maximálne 6 305 eur, pričom znalec sa priklonil k cene v strede uvedeného intervalu, t. j. 5 850 eur bez DPH (7 020 eur s DPH). Za prípravné práce, ktoré žalovaná vykonala v prospech žalobcu, jej patria vynaložené náklady. Výsledky individuálnej projektovej dokumentácie už žalovaná nemôže inak použiť, nakoľko k zhotoveniu stavby rodinného domu žalovanou nedôjde. V prípade, že nebude uzavretá zmluva o dielo, sa žalobca zaviazal zaplatiť hotové výdavky za vykonané prípravné práce. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že žalobca je povinný doplatiť žalovanej sumu 1 377 eur vrátane úrokov z omeškania, a to s poukazom na výslednú cenu stanovenú znalcom (7 020 eur s DPH) a zálohu zaplatenú žalobcom (5 643 eur). V konaní bolo preukázané, že všetky práce boli vykonávané na žiadosť žalobcu a v jeho prospech; aj vydanie stavebného povolenia na osobu I. G. bolo vydané na žiadosť žalobcu. Na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že čl. III bod 3.5 zmluvy o budúcej zmluve (právo žalovanej na odmenu príkazníka) je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výlučne jednostranne stanovenou povinnosťou spotrebiteľa), avšak nebolo potrebné sa ňou zaoberať z dôvodu, že žalovaná v tejto časti zobrala svoj návrh späť a v časti odmeny príkazníka bolo konanie zastavené. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a vecne plným úspechom žalovanej v odvolacom konaní.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj len „dovolateľ“) dovolanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP, t. j. nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a rovnako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol, že nižšie súdy nevykonali dôkazy nevyhnutné pre rozhodnutie a k vyhodnocovaniu dôkazov pristupovali svojvoľným spôsobom. Odvolací súd sa dostatočne nezaoberal odvolacou argumentáciou žalobcu ohľadne nedostatočne a nesprávne zisteného skutkového stavu, aj ohľadne nesprávneho právneho posúdenia; povinnosťou súdu je pritom riadne odôvodniť svoje rozhodnutie. Zrekapituloval skutkový stav ohľadne uzatvorenia zmluvy o budúcej zmluve o dielo, vypracovania projektovej dokumentácie, predloženia navýšeného rozpočtu žalovanou, v súvislosti s čím ďalej namietal, že súdy svojvoľne vyhodnotili ako nedôvodnú jeho námietku, že zmluva o dielo mu nebola predložená včas a k nedodržaniu termínu nedošlo jeho zavinením. Nižšie súdy tiež dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď súd prvej inštancie nevzhliadol v zmluve o budúcej zmluve o dielo a vo všeobecných obchodných a technických podmienkach žiadnu neprijateľnú zmluvnú podmienku a odvolací súd vzhliadol iba jednu neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, že by preskúmal všeobecné obchodné a technické podmienky. Zmluva o budúcej zmluve bola predtlačenou spotrebiteľskou zmluvou, do obsahu ktorej nemal spotrebiteľ možnosť zasiahnuť; ani jedno ustanovenie nebolo v zmluve individuálne dojednané. Na rozdiel od ponuky na kúpu v katalógu sa v zmluve uvádza už cena cca 115 000 eur, čo je cena približná, ktorú nie je možné v spotrebiteľskej zmluve uvádzať. Zmluva o budúcej zmluve obsahovala viaceré neprijateľné zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky. Pri zdôvodnení, prečo by mal žalobca uhradiť cenu za prípravné práce, vychádzal súd práve z neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve stanovenej v čl. III bod 3.6, ktorá nerozlišuje, koho vinou nebude uzatvorená zmluva o dielo. Tiež boli porušené aj ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) a § 14 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). S uvedenými námietkami sa nižšie súdy dostatočne nevysporiadali. Žalobcovi tiež súdy upreli ochranu podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. d) zákona o ochrane spotrebiteľa tým, že sa nevyjadrili k jeho námietke, že žalovaná cenu domu neúčtuje správne podľa § 14 zákona o ochrane spotrebiteľa (keď namiesto odsúhlasenej ceny 123 100 eur žalovaná predložila vyúčtovanie, v ktorom dohodnutú cenu zvýšila na 147 848 eur). Nižšie súdy si nevyžiadali od žalovanej listinné dôkazy o položkách a ich cenách, ktoré spôsobili navýšenie ceny o 9 337 eur. Vo svojich rozhodnutiach sa nižšie súdy dostatočne nevysporiadali s námietkou o neprijateľnej podmienke v čl. I bod 1.2 zmluvy o budúcej zmluve, keď pri jednotlivých prípravných prácach nie sú uvedené ceny, za ktoré by mali byť dodané. V zásadnej otázke pre rozhodnutie vo veci ustálili záver v rozpore s dôkazmi, keď vychádzajúc z ustanovenia § 642 ods. 1 Občianskeho zákonníka konštatovali, že za prípravné práce už vykonané patria žalovanej vynaložené náklady. Uvedené ustanovenie sa týka odstúpenia od zmluvy o dielo, v danom prípade však žiadna zmluva o dielo nevznikla. Toto ustanovenie nie je možné aplikovať aj z dôvodu, že žalovaná v podstate nevykonala pre žalobcu žiadne práce,

nakoľko dodaná projektová dokumentácia a stavebné povolenie sa netýkajú žalobcu, ale osoby I. G..

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu nesúhlasila s argumentáciou a tvrdeniami žalobcu, a stotožniac sa so závermi nižších súdov navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol. Zároveň vyjadrila pochybnosť, či dovolanie bolo podané v zákonnej lehote.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorú videl v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, v nedostatočne zistenom skutkovom stave ako i v nesprávnom hodnotení dôkazov a v nesprávnom právnom posúdení.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017 a 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

9. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

10. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

11. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý súdny proces do textu zákona (§ 420 písm. f) CSP) sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnilo (IV. ÚS 314/2020, ZNaU 69/2020).

12. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

13. Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi sporovými stranami bola 27. augusta 2019 uzatvorená zmluva o budúcej zmluve, na základe ktorej mali do šiestich mesiacov uzatvoriť zmluvu o dielo, predmetom ktorej bude zhotovenie stavby rodinného domu podľa dispozícií a špecifikácií určených žalobcom za cenu v rozsahu cca 115 000 eur. Obsahom predmetnej zmluvy bolo tiež dojednanie, že si žalobca ako budúci objednávateľ objednal pred uzatvorením zmluvy o dielo prípravné práce spočívajúce v projektových a inžinierskych činnostiach. K uzavretiu samotnej zmluvy o dielo nedošlo. Za vykonanú inžiniersku a projektovú činnosť bola žalobcovi po započítaní preddavku vo výške 5 643 eur vyúčtovaná žalovanou suma 1 607,40 eur (pôvodne 3 559,40 eur, v časti týkajúcej sa odmeny príkazníka vo výške 1 992 eur vzatá vzájomná žaloba žalovanej späť). Vychádzajúc zo znaleckého posudku (keď sa znalec priklonil k cene 7 020 eur s DPH) po zohľadnení žalobcom poskytnutej zálohy 5 643 eur tak nárok žalovanej predstavuje sumu 1 377 eur a v tejto časti považoval súd prvej inštancie žalobu za dôvodnú (viď bližšie odsek 1 tohto uznesenia). Odvolací súd doplnil, že znalecký posudok špecifikoval práce, ktoré by boli vykonané v rámci projekčných činností zo strany žalovanej v prospech žalobcu. V rámci znaleckého dokazovania bola presne stanovená aj cena prác vykonaných žalovanou v prospech žalobcu, kedy znalec uzavrel, že celková cena za vykonanie všetkých vykonaných činností žalovaným pre žalobcu sa skladá z čiastkových cien za spracovanie štúdie, projektovej dokumentácie stavby „rodinný dom“ a inžinierskej činnosti pri zabezpečení inžinierskych prác v súvislosti s vydaním stavebného povolenia; celková cena tak bude v intervale minimálne od 5 378 eur do maximálne 6 305 eur, pričom znalec sa priklonil k cene v strede uvedeného intervalu, t. j. 5 850 eur bez DPH (7 020 eur s DPH). Za prípravné práce, ktoré žalovaná vykonala v prospech žalobcu, jej patria vynaložené náklady. Výsledky individuálnej projektovej dokumentácie už žalovaná nemôže inak použiť, nakoľko k zhotoveniu stavby rodinného domu žalovanou nedôjde. V prípade, že nebude uzavretá zmluva o dielo, sa žalobca zaviazal zaplatiť hotové výdavky za vykonané prípravné práce. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že žalobca je povinný doplatiť žalovanej sumu 1 377 eur vrátane úrokov z omeškania, a to s poukazom na výslednú cenu stanovenú znalcom (7 020 eur s DPH) a zálohu zaplatenú žalobcom (5 643 eur). V konaní bolo preukázané, že všetky práce boli vykonávané na žiadosť žalobcu a v jeho prospech; aj vydanie stavebného povolenia na osobu I. G. bolo vydané na žiadosť žalobcu. Na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že čl. III bod 3.5 zmluvy o budúcej zmluve (právo žalovanej na odmenu príkazníka) je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výlučne jednostranne stanovenou povinnosťou spotrebiteľa), avšak nebolo potrebné sa ňou zaoberať z dôvodu, že žalovaná v tejto časti zobrala svoj návrh späť a v časti odmeny príkazníka bolo konanie zastavené (viď bližšie odsek 2 tohto uznesenia).

14. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právne mu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia podrobne, spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie.

15. K námietkam dovolateľa, že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s odvolacou argumentáciou

žalobcu ohľadne nedostatočne a nesprávne zisteného skutkového stavu, aj ohľadne nesprávneho právneho posúdenia, tu je potrebné uviesť, že odvolací súd reagoval na námietky uvedené v odvolaní, pričom podstatné je dodať, že vzhľadom na právne posúdenie dal adresnú odpoveď najmä na tie argumenty, ktoré súviseli s jeho právnym posúdením predmetného sporu (resp. mali vplyv na rozhodnutie vo veci). Dovolací súd ešte podotýka, že predmetom odvolania nebola námietka týkajúca sa správnej či nesprávnej aplikácie § 642 Občianskeho zákonníka, preto z tohto pohľadu odvolací súd reagoval spôsobom primeraním odvolacej argumentácii. Podstatný je záver súdov, že žalovaná vykonala pre žalobcu práce, a preto jej nárok je dôvodný (pričom výška bola ustálená znaleckým posudkom), ktorý záver vzhľadom na skutkové tvrdenia a s prihliadnutím i na odvolaciu argumentáciu odvolací súd dostatočne odôvodnil.

16. Dovolací súd dopĺňa, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

17. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

18. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (R 24/2017).

19. Najvyšší súd ďalej pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017 a 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej tiež len „ústava“) posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

20. Námietky žalobcu po materiálnej stránke smerujú k spochybneniu procesu hodnotenia dôkazov v konaní a správnosti záverov, ku ktorým dospeli súdy.

21. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a dovolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

22. Žalobca v danej veci namietal nesprávne právne posúdenie bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia akejkoľvek právnej otázky. Pokiaľ dovolateľ polemizoval s právnymi závermi dovolacieho súdu,

spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia, či kritizoval prístup odvolacieho súdu k právnomu posudzovaniu vecí, uvedené námietky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. V zmysle judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinoval, nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, v nadväznosti na to (logicky) ani nemohol uviesť v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa ich názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená.

23. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania v CSP (tu pozri, napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018 a 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, pretože zákonodarca túto povinnosť (sformulovať právnu otázku a presvedčiť o jej významnosti) ukladá dovolateľovi.

24. Spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika prístupu odvolacieho súdu k právnomu posudzovaniu vecí, uvedené námietky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

25. A pokiaľ ide o námietku nesprávnej aplikácie § 642 ods. 1 Občianskeho zákonníka (navyše bez záveru, ako mala byť vec posúdená podľa dovolateľa správne), táto námietka v odvolaní neodznala, a preto nemôže byť predmetom ani dovolacieho prieskumu.

26. V závere dovolací súd dodáva (vo vzťahu k námietke žalovanej o včasnosti podania dovolania), že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené 16. februára 2023, koniec lehoty dvoch mesiacov na podanie dovolania (§ 427 ods. 1 CSP) pripadol na 16. apríla 2023, nakoľko však týmto dňom bola nedeľa, posledným dňom lehoty na podanie dovolania bol najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods. 4 CSP), teda pondelok 17. apríla 2023, kedy bolo dovolanie aj skutočne podané, a to priamo dovolaciemu súdu, a preto bolo potrebné ho považovať za podané včas (§ 427 ods. 2 CSP).

27. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c) a f) CSP (ako neprípustné a pre nevymedzenie dovolacích dôvodov v zmysle CSP) odmietol.

28. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP per analogiam tak, že žalovanej ako procesnému súperovi žalobcu, ktorý zavinil výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu, priznal nárok na ich plnú náhradu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.